

Rezumat

1. Introducere	2
Prezentarea generală a cadrului de reglementare IT și a documentelor strategice ale Serviciului Vamal al RM și cel al UE.	9
2. Prezentarea Generală a Documentului Strategic SVRM TIC	9
2.1 Tendințe TIC în UE.....	9
2.2 Raport de analiză curent.....	10
2.3 Revizuirea funcțională și managementul schimbărilor.....	10
2.4 Document de afirmare	11
3. Obiectivele cheie ale Planului de Dezvoltare TIC SVRM	12
4. Domeniul de aplicare și direcțiile aplicațiilor	17
4.1 Direcții cheie	17
4.2 Cerințe UE pentru conectivitatea și comunicarea TIC.....	20
4.3 Aplicații la nivel național.....	21
5. Reinginerie de proces a sistemului informatic SVRM.....	22
5.1 Direcții Strategice Tehnologice	22
5.2 Centru de date și servere.....	23
5.3 Comunicații	23
5.4 Securitatea TIC SVRM	24
5.5 Periferice	25
5.6 Sisteme de operare	26
5.7 Baze de date.....	26
5.8 Foaia de parcurs pentru strategia IT pentru SVRM.....	27
6 . Organizarea și managementul TIC	29
Anexa 1: Strategia de interconectivitate și interoperabilitate.....	30

1. Introducere

Planul strategic pentru Dezvoltarea și Utilizarea Sistemelor Electronice al Serviciului Vamal al Republicii Moldova pentru perioada 2024 - 2027 (denumit în continuare Planul strategic pentru Dezvoltarea și Utilizarea Sistemelor Electronice al Serviciului Vamal) este un document strategic utilizat ca un instrument necesar Serviciului Vamal al Republicii Moldova în procesul de administrare eficientă a măsurilor și resurselor necesare atingerii obiectivelor de transformare digitală.

Este un mecanism de management și planificare dezvoltat de Serviciul Vamal al Republicii Moldovei, care asigură gestionarea și coordonarea eficientă a proiectelor IT, stabilind atât structura strategică, cât și etapele de implementare a sistemelor informaționale relevante.

Scopul principal al Planului Strategic este de a forma o foaie de parcurs de transformare digitală și dezvoltare a Serviciului Vamal al Republicii Moldovei pentru a asigura schimbul eficient și bine controlat de mărfuri, persoane și servicii la traversarea frontierei vamale de stat, respectând și îndeplinind pe deplin reglementările legale relevante naționale precum și angajamentele internaționale ale țării.

Acestea trebuie, de asemenea, urmate – sau chiar precedate – de o eficiență sporită a procedurilor vamale pentru a asigura procese calitative inovative, orientate spre servicii de calitate, convenabile, fiabile și accelerate în domeniul afacerilor vamale în Republica Moldova, care se bazează pe practici și recomandări internaționale avansate.

Pentru a satisface acest scop precum și alte obiective axate pe simplificarea și armonizarea procedurilor vamale, crearea unui mediu comercial eficient și transparent, de afaceri conexe mai specifice prin prisma unui set de instrumente din domeniul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) bine planificate și dezvoltate corespunzător este considerat a fi esențial, astfel oferind Serviciului Vamal al Republicii Moldova (SVRM) o referință și o îndrumare valoroasă pentru implementarea TIC în următorii câțiva ani, prin construirea unui proces continuu de îmbunătățire a calificărilor angajaților, formarea unei metodologii de dezvoltare și implementare a produselor software bazată pe abordări moderne de proiect în domeniul tehnologiilor informației, transformărilor digitale și digitalizării, asigurând continuitatea serviciilor prestate orientate spre minimizarea factorului uman în deciziile luate.

În acest efort de modernizare tehnologică a serviciilor SVRM în perioada următoare 2024 - 2027, o atenție deosebită trebuie acordată procesului de aderare a Republicii Moldova în curs de desfășurare la UE, în care compatibilitatea cu regulile și transpunerea proceselor vamale devine crucială. Calendarul procesului de aderare la UE este atât de important încât ar necesita SVRM să mobilizeze toate resursele interne disponibile, precum și asistența externă, financiară și de altă natură, pentru a se pregăti pentru acest pas semnificativ în intervalul de timp stabilit.

De asemenea, este esențial de a remarca modul de organizare a activităților de asistență tehnică în timpul implementării reformelor IT. Aceste activități vor facilita implementarea noului sistem informatic, oferind în același timp oportunități de formare continuă la locul de muncă pentru personalul IT al SVRM din Moldova, facilitând astfel obținerea celor mai multe beneficii în fiecare fază de dezvoltare a strategiei IT.

În ceea ce privește activitățile de formare a personalului SVRM pentru perioada corespunzătoare de timp, aceste activități ar trebui să se desfășoare pe trei niveluri diferite:

- 1- **Instruirea utilizatorilor externi** cu întâlniri desfășurate aproximativ la fiecare șase luni de către autoritățile vamale, pentru a împărtăși cele mai recente actualizări cu operatorii economici, părțile interesate și asociațiile comerciale, precum și cu alte agenții guvernamentale (OGA) implicate în procedurile de vămuire a mărfurilor, cum ar fi Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- 2- **Utilizatorii interni**, inclusiv toți funcționarii vamali cărora li se va cere să utilizeze noul sistem, inclusiv cei care se ocupă de controale vamale, decizii vamale, certificări ale operatorilor economici și coduri EORI;
- 3- **Utilizatorii interni din direcția IT**, deoarece modul în care sunt desfășurate activitățile IT, sunt transpuse la nivel EU în Planul strategic multiannual MASP. În acest sens, pentru proiectele din MASP UE, va fi desemnat un manager național de proiect (NPM) pentru a elabora un plan național de proiect (NPP), care este considerat necesar pentru a gestiona toate activitățile care vizează adaptarea tuturor sistemelor IT naționale la Cerințele UE.

Un alt aspect important este necesitatea actualizării în permanență a documentului de strategie IT SVRM, luând în considerare constrângerile venite din afara structurii decizionale a SVRM, cum ar fi:

- *Nivel național:*
  - direcția și prioritățile politice;
  - Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova;
  - Agenda digitală moldovenească .

- *Nivelul UE:*
  - Revizuirea MASP-C;
  - Programul de lucru UCC.

- *Nivel internațional:*
  - Recomandări parvenite din partea WCO.

Ținând cont de costurile generale pentru TIC ale SVRM, racordate la nivelul de pregătire necesar pentru aderarea la UE, este important să înțelegem dimensiunea financiară a acestui efort. Pentru perioada de patru ani la care se referă această strategie, costurile totale ale TIC sunt estimate la peste 24 de milioane EUR. Această sumă se bazează pe estimări interne și externe fiabile, inclusiv pe experiențe similare ale țărilor care au aderat deja la UE, precum și ale altor țări candidate.

Este esențial ca acest fapt – deoarece efortul financiar necesar pentru armonizarea TIC în SVRM la un nivel adecvat de performanță - să fie bine înțeles de către înalții oficiali ai administrației din Republica Moldova și, astfel, să li se acorde o prioritate adecvată față de perioada preconizată de patru ani. Aceasta include și lobby cu donatorii internaționali, pentru a asigura o finanțare adecvată în acest scop, fără de care ar fi foarte greu ca doar SVRM să asigure o finanțare adecvată și completă.

După cum sunt definite în acest document, provocările majore către modernizarea completă și conformarea cu reglementările și sistemele Uniunii Vamale ale UE sunt:

- Lobby în timp util și furnizarea de resurse financiare;
- Utilizarea metodologiilor și instrumentelor standardizate de management de proiect pentru toate eforturile viitoare;
- Alegerea partenerilor externi ai SVRM pentru a ajuta la implementarea tuturor modulelor/subsistemelor noi, precum și la modernizarea celor existente;
- O restructurare adecvată a organizației interne a SVRM, inclusiv o creștere a numărului de personal instruit în domeniul IT;

- Aplicarea în timp util a principiilor de continuitate a afacerii – inclusiv capacitatea de recuperare în caz de dezastru – pentru a asigura sportul operațiunilor necesare 24/24-7/7;
- Integrarea treptată a aplicațiilor deținute și nou achiziționate într-un sistem de interconectivitate și interoperabilitate coerent și bazat pe standard internaționale;
- Introducerea treptată a soluțiilor mobile pentru personalul SVRM din domeniu, folosind o politică de acces atent concepută și selectivă;
- Actualizare treptată la hardware, software și echipamente de comunicații necesare.

Acest document va indica ce măsuri trebuie luate pentru a face față provocărilor, oferind astfel baza pentru o planificare ulterioară și mai detaliată a tuturor acțiunilor necesare care vor trebui întreprinse de SVRM în următorii patru ani.

De asemenea, documentul încearcă să ofere continuitate cu activitățile legate de angajamentele anterioare în domeniul TIC, precum și alte surse relevante de informare, prevăzând potențialii pași și acțiunile viitoare care trebuie întreprinse în acest sens.

După ce a oferit o imagine de ansamblu asupra stării actuale a Serviciului Vamal al Republicii Moldova în ceea ce privește TIC, acest document se concentrează pe direcții strategice pe perioada de 4 ani în acest domeniu, inclusiv resurse, proceduri, organizare, aplicații, software, hardware și echipamente de comunicații, ca elemente cheie, având în vedere că în acest interval de timp obiectivele finale ale SVRM sunt modernizarea serviciului vamal și aderarea la UE.

Elementele cheie ale acestui document, constituie punctul de plecare pentru determinarea nevoilor și tendințelor viitoare pentru direcțiile strategice SVRM TIC în perioada 2024 - 2027:

- O privire de ansamblu asupra documentelor de dezvoltare anterioare ale SVRM TIC, pentru a oferi o continuitate și echilibru între eforturile trecute și cele viitoare în acest domeniu;
- Un rezumat al documentului „Raport de analiză a stării curente” (AS-IS), care prezintă stadiul actual al SVRM în ceea ce privește tehnologia informației și comunicațiilor, cu accent pe resurse, proceduri, organizare, aplicații, hardware și echipamente de comunicații, ținând cont că obiectivul pe termen lung al Republicii Moldova este aderarea la UE;
- Un compendiu al domeniului de aplicare și direcțiilor relevante actuale și viitoare necesare, atât la nivel național, cât și a celor introduse de UE;

- O actualizare privind Securitatea și Infrastructura TIC, planuri și direcții, bazate pe nevoile recunoscute în perioada la care se referă acest document și până la datele/periodele de aderare la UE proiectate în prezent de Republica Moldova;
- O privire de ansamblu asupra organizării și metodologiei TIC SVRM propuse, cu recomandări la nivel înalt pentru viitorii pași în acest domeniu, pentru a aduce această parte a organizației SVRM în conformitate cu tendințele tehnologice actuale generale, precum și cu reglementările relevante ale UE luând în considerare recomandările MASP-C cu privire la modul de îmbunătățire și actualizare a operațiunilor TIC SVRM, pentru a deveni conforme cu cele UE și capabile să își îndeplinească în mod eficient toate angajamentele majore, atât la nivel național, cât și internațional.

Abrevieri și referințe

Abreviere	Descriere
AEO	Agent Economic Autorizat
AES	Sistem Automatizat de Export
AIS	Sistem Automatizat de Import
AFIS	Sistem Informațional Antifraudă
UN	Notificare de Sosire
BOI	Informații Obligatorii de Origine
BTI	Informații Tarifare Obligatorii
SVRM	Serviciu Vamal al Republicii Moldova
CCI	Autorizație Centralizată pentru Import
CCN	Rețea Comună de Comunicații
CCN/CSI	Rețea Comună de Comunicații / Interfață Comună de Sisteme
COPIS	Sistem pentru protecții a Drepturilor Proprietății Intelectuale (Contrafacere și Piraterie)
CRMS	Sistem informațional în analiza de risc
CS/MIS	Servicii Centralizate / Sistem Informațional de Management
CS/RD	Servicii Centralizate / Date de Referință
DDS	Sistemul de Diseminare a Datelor
DG UE TAXUD	Direcția Generală de Fiscalitate și uniune Vamală a UE
EBTI	Informații Tarifare Obligatorii Europene
EC	Comisia Europeană
ECS	Sistemul de Control al Exportului
FEI	Cadrul European de Interoperabilitate
EIS	Strategia Europeană de Interoperabilitate
EMCS	Sistemul de Circulație și Control al Accizelor
EORI	Înregistrarea și Identificarea Operatorului Economic
EOS	Sistemul Operatorilor Economici
EU	Uniunea Europeană
GUM	Managementul Garanțiilor
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor

ISA	Soluții de Interoperabilitate pentru Administrațiile Publice Europene
ISCS	Sistemul Informatic al Serviciului Vamal
IT	Tehnologii Informaționale
ITIL	Biblioteca de Infrastructură IT
ITMS	Sistemul Integrat de Management al Tarifelor
MASP	Plan strategic multianual pentru crearea unui mediu electronic european în conformitate cu Rezoluția Consiliului din 5 decembrie 2003 (Jurnalul Oficial C 305)
MoF	Ministerul de Finanțe
MRA	Acord de Recunoaștere Reciprocă
NCTS	Noul Sistem Computerizat de Tranzit
NICIS	Sistemul Național Integrat de Informații Criminale
OGA-uri	Alte Agenții Guvernamentale
PN	Notificare de Prezentare
PoUS	Dovada Statutului de Uniune
RDBMS	Sistem de Management al Bazelor de Date Relaționale
REX	Exportatori Înregistrați
RSS	Serviciu de Transport Regulat
SEED	Sistem de Schimb de Date privind Accizele - Verificarea Autorizării Accizelor
SMS	Sistemul de Management al Probelor
SOA	Arhitectură Orientată spre Servicii
SP INF	Schimbul de Informații Standard pentru Proceduri Speciale
UCC	Codul Vamal al Uniunii în conformitate cu Regulamentul nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, din 9 octombrie 2013 (Jurnalul Oficial L 269 din 10 octombrie 2013)
TARIC	Tarifal Integrat al Uniunii Europene
TEMPO	Managementul Electronic al Proiectelor Online TAXUD
UCC WP	Programul de lucru UCC
UUM&DS	Gestionarea Uniformă a Utilizatorilor și a Semnăturii Digitale

Tabelul 1.: Lista abrevierilor.

Prezentarea generală a cadrului de reglementare IT și a documentelor strategice ale Serviciului Vamal al RM și cel al UE.

Planul de dezvoltare digitală definește direcții și sarcini care vizează implementarea acestuia prin modernizarea și dezvoltarea componentei informatice a Serviciului Vamal, ținând cont de următoarele prevederi legale:

UE

- [UCC: 952/2013](#) ;
- Planul strategic multifuncțional pentru sistemele electronice vamale (MASP-C)
- [Programul de lucru 2019](#) ;
- Punerea în aplicare a Deciziei (UE) 2019/2151 a Comisiei din 13 decembrie 2019 privind stabilirea unui program de lucru pentru dezvoltarea și implementarea sistemelor electronice prevăzute în Codul Vamal al Uniunii
- [Raport Republica Moldova 2023 \(Comisia UE\)](#) ;
- [Sistemul de decizii vamale al UE](#) ;
- [Portalul Comercianților Vamali al UE](#) ;
- [EUCDM](#) .

Republica Moldova

- Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021
- Hotărârea Guvernului nr.650 din 06.09.2023 „ *Cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030*” (număr unic 300/MDED/2023)
- Planul strategic de dezvoltare digitală, transformare digitală și digitalizare a Serviciului Vamal al RM;
- Document privind Strategia de transformare digitală și dezvoltare a Serviciului Vamal al Republicii Moldova.

2. Prezentarea Generală a Documentului Strategic SVRM TIC

2.1 Tendințe TIC în UE

Ca o contribuție la programul „e-guvernare”, în iulie 2003, Comisia Europeană și-a publicat comunicarea privind un mediu fără hârtie pentru vamă și comerț (COM/2003/452 din 24/07/2003) care a oferit o altă viziune de comunicare electronică a Serviciului Vamal cu comerțul extern. Această viziune a fost susținută de Rezoluția Consiliului din 5 decembrie 2003 (a se vedea Jurnalul Oficial C 305) prin care se solicită un Plan Strategic Multianual (MASP) pentru crearea unui mediu electronic european, în concordanță cu proiectele și evoluțiile operaționale și legislative deja programate sau în curs de desfășurare în domeniul vamal și al impozitării indirecte. Planul strategic multianual pentru vamă (MASP) este un document de planificare care acoperă toate proiectele vamale legate de domeniul IT. Este o prezentare generală cu informații de bază despre proiecte și probleme cheie asociate cu dezvoltarea inițiativei e-Customs și de situația actuală în UE. Componentele sale includ o strategie IT, documentație consolidată a proiectului și un program detaliat al implementării acestora. Adică stabilește concomitent cadrul pentru dezvoltarea sistemelor electronice vamale și servește ca un „plan în mișcare” pentru implementarea Programului de lucru al Codului Vamal al UE.

UCC a fost adoptat în 2013 (Regulamentul (UE) nr. 952/2013) și a intrat în vigoare la 30 octombrie 2013, deși prevederile sale de fond au fost implementate de la 1 mai 2016. Face parte din procesul de modernizare a Vămirilor și reprezintă un nou cadru privind Regulile și procedurile vamale în întreaga UE.

Utilizarea tehnicilor electronice de prelucrare a datelor și a sistemelor electronice va sprijini aplicarea UCC. Pentru a facilita dezvoltarea sistemelor electronice, a fost adoptată Decizia de punere în aplicare a Comisiei de stabilire a Programului de lucru pentru Codul Vamal al Uniunii. Implementarea completă a tuturor sistemelor electronice cerute de UCC va fi efectuată nu înainte de 31 decembrie 2025.

2.2 Raport de analiză curent

Raportul de analiză a stării curente prezintă situația AS-IS, luând în considerare cadrele juridice, instituționale și organizaționale, aspectele financiare, infrastructura sistemului, inclusiv hardware-ul, software-ul, aplicațiile și modulele cu funcționalitățile aplicațiilor (sistemelor), precum și proiectele care sunt în curs de implementare.

2.3 Revizuirea funcțională și managementul schimbărilor

Sarcina și responsabilitatea Serviciului Vamal și a Ministerului de Finanțe este de a se asigura ca Planul Strategic rămâne relevant. Scopul procesului de management al schimbării este de a se asigura că metodele și procedurile standardizate sunt utilizate pentru a implementa în mod eficient modificările la Planul Strategic, care vor fi coordonate cu Ministerul de Finanțe.

Modificările convenite vor fi implementate în următoarea ediție a Planului Strategic. Ministerul Finanțelor este informat în permanență cu privire la modificările propuse și agreate la nivelul Serviciului Vamal și asigură aprobarea definitivă a versiunii actualizate a Planului Strategic la nivelul ordinului Ministerului Finanțelor.

La Strategia TIC, au fost asociate și recomandate acțiuni speciale pe următoarele subiecte:

- 1) Indicatori cheie de performanță (KPI) la nivelul întregii administrații afectați direct de performanța TIC și mecanisme de monitorizare a acestei relații;
- 2) Analiza detaliată a costurilor ciclului de viață a alternativelor de dezvoltare pentru noua arhitectură de sisteme;
- 3) Îndrumări privind achiziționarea de servicii de dezvoltare a sistemului conform procedurilor UE;
- 4) Prevederi de gestionare a contractelor de preluare a bunelor practici pentru serviciile de dezvoltare a sistemului;
- 5) Estimarea costurilor pentru implementarea strategiei;
- 6) Software extern comercial/personalizat care ar putea fi luat în considerare pentru achiziție;
- 7) Adoptarea standardelor de management al serviciilor;
- 8) Modificarea strategiei de management pentru a sprijini introducerea de noi sisteme cerute de UE;
- 9) Cerințele de competențe IT pe termen mediu și lung și strategia de management al resurselor umane.

2.4 Document de afirmare

Conform Documentului de Afirmație (Poziția Comună a Uniunii Europene), se afirmă că UE încurajează Republica Moldova să continue procesul de armonizare și aliniere la acquis în implementarea și aplicarea efectivă a acestuia, declarând că capitolul 29 din Raportul UE 2023 al UE Comisia – lansat pe 8 noiembrie ²⁰²³ – va fi implementat până la data aderării la UE.

Concret, în ceea ce privește sistemul informatic SVRM, este necesar să ne concentrăm în continuare pe următoarele domenii:

- 1- Reproiectarea proceselor de vămire în vederea implementării eventuale a unui mediu fără hârtie;
- 2- Desfășurarea activităților de instruire specifice pentru personalul IT SVRM;
- 3- Implementarea unui sistem informatic compatibil cu UE pentru validarea automată a declarațiilor vamale, asigurând interoperabilitatea și interconectivitatea cu sistemul informatic al UE;

- 4- Finalizarea implementării finale a NCTS, asigurând astfel un tranzit comun și securizat al mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova.

se discută următoarele subiecte referitoare la legislație, proceduri vamale și capacitatea administrativă și operațională și se formulează recomandări.

3. Obiectivele cheie ale Planului de Dezvoltare TIC SVRM

Planurile de dezvoltare ale Serviciului Vamal al Republicii Moldova au fost adoptate de Guvernul Republicii Moldova în perioada 2016-2020. SVRM își va îmbunătăți funcționalitatea și infrastructura TIC în următorii patru ani, într-o manieră care să-și susțină în mod eficient obiectivele de afaceri, urmând tendințele globale de tehnologie și operațiuni vamale.

În procesul de stabilire a obiectivelor specifice domeniului vamal, fără hârtie sau electronice, forța motrice în acest context ar trebui să fie misiunea generală (sarcinile principale) a Serviciului Vamal al Republicii Moldova.

Conform reglementărilor privind Serviciul Vamal, principalele sarcini ale Serviciului Vamal sunt:

- 1) asigurarea implementării politicii vamale de stat, în special asigurarea securității vamale și protecția intereselor vamale ale RM și crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea activității economice externe, menținerea echilibrului adecvat între controlul vamal și simplificarea comerțului legal;
- 2) asigurarea implementării politicii de stat în domeniul combaterii infracțiunilor în aplicarea legislației în materie vamală, prevenirea și contramăsurile împotriva contrabandei, precum și combaterea încălcărilor normelor vamale.

Pentru a sprijini misiunea generală a Serviciului Vamal, în prezent sunt create și exploatate sisteme informaționale vamale și de comunicații securizate, integrate, compatibile și accesibile. Scopul lor este în principal de a facilita procesele vamale pentru circulația mărfurilor către și dinspre, în primul rând în țările Uniunii Europene și de a reduce toate riscurile, cum ar fi amenințările la adresa securității cetățenilor și riscurile financiare.

Dezvoltarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova se realizează în prezent în condițiile provocărilor și amenințărilor externe și interne:

- creșterea volumului comerțului transfrontalier și a comerțului cu mărfuri prin intermediul rețelei de informații și telecomunicații „Internet”, care sunt expediate prin intermediul Expedierilor Poștale Internaționale, precum și mărfuri livrate prin intermediul transportatorilor Expres;
- consolidarea concurenței internaționale și intra-industriale, care necesită creșterea competitivității în sfera vamală și scurtarea termenelor operațiunilor vamale;
- apariția unor noi modalități și metode de săvârșire a infracțiunilor precum și infracțiunilor administrative în domeniul activității economice străine în condițiile dezvoltării tehnologiilor informaționale;
- creșterea amenințărilor securității informaționale prin monitorizarea și neadmiterea posibilității accesului neautorizat în Sistemul Informațional Integrat Vamal al Serviciului Vamal din spațiul informațional global;
- sistemelor de informare și comunicații existente complexe;
- dificultatea îmbunătățirii calificărilor existentei infrastructurii și atragerii de personal nou cu calificare înaltă în serviciul autorităților vamale din cauza nivelului insuficient de motivație economică și a lipsei mecanismelor necesare.

Dezvoltarea de viitor a sistemelor informaționale vamale trebuie să fie ajustată astfel încât să poată susține cel mai bine Planul de Afaceri de Organizare și Îmbunătățire a Muncii al Serviciului Vamal al Republicii Moldova pentru perioada 2024-2027, cu obiectivele strategice de afaceri recunoscute și definite, după cum urmează:

- Colectare eficientă a veniturilor;
- Proceduri și controale vamale eficiente;
- Integrarea în UE și consolidarea cooperării internaționale;
- Dezvoltarea tehnologiilor informației și comunicațiilor;
- Management strategic, modernizare și reforme;
- Managementul și dezvoltarea resurselor umane;
- Îmbunătățirea condițiilor de muncă.

Pentru atingerea scopurilor SVRM, principalele obiective strategice generale sunt prevăzute a fi:

- Reducerea sarcinii procedurilor vamale în următorii patru ani, prin reducerea numărului de proceduri, eficientizarea procedurilor și promovarea modificărilor în legislația actuală pentru simplificarea procedurilor vamale;

- Creșterea eficienței și eficacității vămuirii prin reducerea timpului și a costurilor pentru procedurile vamale.

Pentru a atinge obiectivele-cheie menționate mai sus, este necesar să se creeze obiective și măsuri cheie referitoare la Planul de lucru pentru dezvoltarea și utilizarea sistemelor electronice ale Serviciului Vamal, după cum urmează:

- Asigurarea implementării unui CDPS modern, integrat și eficient utilizând o abordare de arhitectură orientată pe servicii (SOA) în conformitate cu MASP-C UE;
- Promovarea modernizării în continuare a SVRM pentru toate procesele de afaceri, inclusiv cele prevăzute de procesul de integrare în UE;
- Îmbunătățirea mediului IT pentru a sprijini procesele de afaceri atât ale utilizatorilor interni, cât și externi, îmbunătățirea infrastructurii tehnologice prin garantarea securității datelor și a sistemului cu proceduri de recuperare în caz de dezastru;
- Îmbunătățirea abilităților IT ale personalului vamal, precum și rata de reținere a acestui personal.

Indicatorii cheie de performanță (KPI) care vor fi utilizați pentru a măsura eficiența și/sau eficacitatea implementării strategiilor cheie de mai sus sunt furnizați în Tabelul 2.

Strategii Cheie	Indicatoari Cheie de Performanță (KPI)
Asigurarea implementării unui CDPS modern, integrat și eficient folosind abordarea SOA în conformitate cu MASP UE.	Nivelul de aplicabilitate a instrucțiunilor de interoperabilitate și interconectivitate în noile sisteme.
Promovarea continuă de modernizare a SVRM _ pentru toate acțiunile de afaceri, inclusiv cele prevăzute în procesul de integrare UE.	Numărul de sisteme dezvoltate pentru a crește eficiența încurajând astfel nevoile comunității de afaceri. Numărul de sisteme utilizate de/de la organele guvernamentale și/sau comunitatea de afaceri.
Îmbunătățirea mediului IT pentru a susține procesele de afaceri ale utilizatorilor interni și externi.	Indicator de eliberare: scade timpul pentru procedurile vamale.

Îmbunătățirea infrastructurii tehnologice prin garantarea securității datelor și a sistemului cu proceduri de recuperare în caz de dezastru.	Asigurarea conformității cu directivele Agenției de Guvernare Electronică din Moldova.
Îmbunătățirea abilităților IT ale personalului vamal, precum și rata de reținere a acestui personal.	Calitatea și numărul de programe de formare profesională, nivelul de retenție a personalului TIC, salarizare conformă.

Tabelul 2: indicatori cheie de performanță KPI.

În acest context, trebuie implementate următoarele obiective pentru a îndeplini strategiile cheie:

- Datorită naturii sale de afaceri, SVRM ar trebui să asigure prin intermediul TIC majoritatea funcțiilor sale cheie de afaceri la nivel de serviciu 24/24-7/7, în toată țara;
- Principiul accesului on-line, în timp real, de oriunde, la funcțiile cheie ale afacerii SVRM trebuie menținut folosind o capacitate de comunicare adecvată;
- SVRM ar trebui să-și modernizeze hardware-ul/software-ul TIC și facilitățile de comunicație la nivelul care poate sprijini funcționalitatea de mai sus și accesul la funcțiile de afaceri de oriunde;
- În următorii patru ani, TIC trebuie să poată atât să-și modernizeze funcționalitățile actuale, cât și să introducă altele noi, așa cum este indicat în MASP-C EU;
- SVRM ar trebui să răspundă nevoilor de dezvoltare și implementare ulterioară a aplicațiilor, operațiuni și suport, fie prin creșterea bazei sale actuale de resurse umane în cadrul TIC, fie prin externalizarea unei părți a acesteia;
- IT SVRM ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a-și îmbunătăți mediul de ghișeu unic, garantând un sistem de schimb de date cu alte agenții guvernamentale (OGA);
- Mai presus de toate, prin utilizarea argumentelor/datelor documentate și convingătoare, SVRM ar trebui să prezinte autorităților financiare Planul de lucru pentru Dezvoltarea și Utilizarea Sistemelor Electronice ale Serviciului Vamal, pentru ca toate acțiunile informatice necesare din prezenta Strategie să fie acoperite, astfel încât să se asigure că Serviciul Vamal al Republicii Moldova poate fi integrat efectiv în uniunea vamală UE la momentul aderării.

Estimări financiare pentru implementarea obiectivelor cheie de dezvoltare TIC 2024-2027

Estimările financiare pentru implementarea obiectivelor cheie TIC 2024-2027 au fost calculate atât pe baza celor mai bune estimări (Tabelul 3) furnizate de personal calificat SVRM, cât și a estimărilor oferite de alte instituții relevante, cum ar fi Banca Mondială, în cadrul evaluărilor lor asupra operațiunilor SVRM și a nevoilor viitoare în această perioadă.

Domeniul IT	2024	2025	2026	2027	Total (EURO)
Infrastructura nouă: servere, depozitare, posturi de lucru, imprimante, comunicații					
Mentenanța: serverelor, depozitelor, stațiilor de lucru, imprimantelor, comunicațiilor, mentenanța HW/SW					
CDPS: noi dezvoltări și modernizări a sistemului național de import-export					
Proiect de Management și Asistență Tehnică					
CDPS noi Dezvoltări: achiziții hardware					
CDPS noi Dezvoltări: suport și mentenanță hardware					
CDPS noi Dezvoltări: achiziții software					
CDPS noi Dezvoltări: întreținere software					
Total					

Tabela 3: Estimări Financiare.

4. Domeniul de aplicare și direcțiile aplicațiilor

4.1 Direcții cheie

Sistemul TIC existent acoperă majoritatea proceselor de afaceri din SVRM și este necesară dezvoltarea continuă și modernizarea serviciilor existente a sistemului de procesare a declarațiilor vamale, precum și a sistemului de management vamal, pentru a digitaliza complet procedurile vamale și a corespunde cerințelor de conectare cu sistemele informatice ale UE.

Părțile interesate SVRM se bucură de o gamă largă de aplicații care sunt furnizate de sistem, iar CDPS-ul propriu-zis a devenit o piesă vitală a infrastructurii vamale. Cu toate acestea, din punct de vedere tehnologic, soluția actuală CDPS a fost dezvoltată de companii externe, ceea ce duce la o așteptare îndelungată pentru noi aplicații, precum și la costuri ridicate de dezvoltare și întreținere. Sunt necesare îmbunătățiri și inovații pentru a face operațiunile vamale mai eficiente și mai eficace.

În acest sens, au fost identificate trei tendințe tehnologice care ar putea permite evoluția CDPS-ului real:

- Primul este de a elabora servicii disponibile pe scară largă și interoperabile cu cele externe, în special cu sistemele de informare ale UE. Valoarea adăugată a SVRM nu mai este în tehnologia hard-core, ci în combinarea diferitelor componente într-un mod inteligent, concentrându-se pe valoarea adăugată pentru părțile interesate;
- A doua tendință, de lungă durată, vizează infrastructura. Noi paradigme în munca de zi cu zi SVRM vor fi activate cu lățime de bandă și putere de calcul crescute;
- A treia și ultima tendință este orientarea către servicii, care vor permite dezvoltarea unui sistem în care informațiile vor fi mai vag cuplate (paradigma ONCE).

Opțiunile de transformare digitală necesită o infrastructură standard Enterprise Service Bus (ESB) pentru a actualiza/înlocui soluția proprietară de astăzi, precum și un mediu SVRM standardizat pentru a găzdui ESB și alte componente posibile partajate.

O arhitectură solidă de integrare a aplicațiilor pentru întreprinderi va permite interoperarea independentă de platformă. Un set coerent de ecrane sau pagini web se pot percepe în continuare ca o aplicație pentru utilizator, dar back-end-ul poate combina părți din diferite sisteme.

Obiectivele arhitecturii de aplicație sunt:

- Satisfacerea nevoile mediului de afaceri;
- RASP: Fiabilitate, Disponibilitate, Scalabilitate, Performanță;
- Utilizabilitate/Reutilizare;
- Extensibilitate;
- Libertatea de defecte;
- Cost redus și livrare rapidă;
- Arhitectură stratificată, în care fiecare strat are un scop clar, concentrat (coeziune ridicată), iar straturile sunt separate transparente și independente (cuplare scăzută);
- Independența canalului - utilizați aceleași componente pentru Internet, fast-client, unități de răspuns vocal, rețele wireless etc.;
- Date și reguli consistente pe toate canalele;
- Interoperabilitate între platforme, limbi, aplicații, sisteme etc.;
- Portabilitate;
- Aplicații extrem de fiabile;
- Ușurința actualizărilor.

În ceea ce privește dezvoltarea aplicațiilor TIC, operațiunile și întreținerea software și hardware, decizia strategică TIC este următoarea:

1) Politica de dezvoltare a aplicațiilor: SVRM va dezvolta aplicații software TIC în limita unei sume predefinite prin planul anual de finanțare; peste această limită, proiectele ar trebui să fie subcontractate conform regulilor naționale și/sau internaționale de achiziții. De asemenea, este clar că, în prezent, direcția IT SVRM nu are capacitatea suficientă pentru a dezvolta aplicații moderne și bazate pe servicii, așa cum se prevede în MASP-C UE;

2) Politica de operare și întreținere: SVRM va opera sistemele actuale TIC interne (personal de localizare a centrelor de date), iar unele dintre ele vor externalizate, în funcție de costurile estimate și de forța de muncă disponibilă;

3) Politica Helpdesk: SVRM va avea suport intern de prima și a doua linie pe plan intern, iar suportul de linia a treia va fi subcontractat pentru noile Aplicații Vamale, conform regulilor naționale și/sau

internaționale de achiziții, în timp ce HelpDesk intern, pentru Funcționarii Vamali, pot fi organizate folosind resursele interne.

Sistemele TIC ale SVRM sunt în continuă modificare și dezvoltare. Până în prezent, toate obiectivele privind implementarea TIC au fost îndeplinite prin stabilirea unor sisteme moderne, stabile, integrate, care includ toate procesele de lucru și datele esențiale pentru funcționarea sistemului vamal în ansamblu, în timp real.

Principiile principale ale SVRM în implementarea prezentă și cea viitoare sunt:

- SOA;
- Interconectivitate și interoperabilitate cu sistemele UE;
- Management de proiecte de afaceri;
- Securitate.

Dezvoltarea ulterioară a sistemului și modernizarea soluțiilor existente sunt condiționate de necesitatea de modernizare (cum ar fi un mediu fără hârtie), precum și de prioritățile privind interoperabilitatea și interconectivitatea cu sistemele UE, regionale și naționale.

Deoarece capacitatea personalului TIC (atât resursele umane, cât și cunoștințele acestora) nu este suficientă pentru a îndeplini toate sarcinile, o mulțime de activități TIC ar trebui externalizate către parteneri externi, de exemplu:

- Întreținere și mentenanță hardware;
- Dezvoltarea și întreținerea aplicațiilor;
- Instalare și configurare aplicații;
- Servicii de e-mail și furnizare de conectivitate la Internet;
- Prelucrarea electronică a documentelor vamale de la comercianți către sistemele vamale.

Modelul de outsourcing utilizat este de obicei o abordare combinată între propriile surse și cele externalizare. Se recomandă stabilirea unei politici de externalizare pentru a defini decizia strategică pentru domeniile și activitățile care urmează să fie externalizate, precum și principiile acordurilor comune de nivel de servicii.

În funcție de disponibilitatea resurselor umane și de îmbunătățirea competențelor, domeniile și activitățile desemnate ca fiind externalizate ar trebui schimbate de la cea mai mare parte orientată spre expertiză la cea mai mare parte consumatoare de timp. Abordarea combinată a externalizării ar trebui să rămână aceeași, în acest sens ar trebui stabilit un mecanism de control mai puternic al calității și cantității muncii efectuate pentru a proteja stabilitatea și disponibilitatea mediului IT. SVRM ar trebui să fie orientat strategic către angajarea partenerilor verificați, pe termen lung, care trebuie să îndeplinească în primul rând criteriile de fiabilitate.

4.2 Cerințe UE pentru conectivitatea și comunicarea TIC

Toate sistemele care trebuie dezvoltate pentru a îndeplini cerințele UE ar trebui dezvoltate și implementate în intervalul de timp corespunzător. În acest fel, este posibilă combinarea aplicației într-unul sau mai multe proiecte, în funcție de sfera de aplicare și de termenii limită.

Planul Strategic Multianual (MASP) este un instrument de management și planificare elaborat de Comisia Europeană în parteneriat cu statele membre pentru a asigura gestionarea eficientă și coerentă a proiectelor TIC prin stabilirea atât a unui cadru strategic, cât și a reperelor.

Comisia urmează să elaboreze un program de lucru privind dezvoltarea și implementarea sistemelor electronice. Programul de lucru UCC oferă o descriere la nivel înalt a proiectelor, bazele lor juridice legate de prevederile UCC, etapele cheie pentru finalizarea specificațiilor tehnice stabile și datele preconizate pentru intrarea în funcțiune a sistemelor .

Cele două documente strategice sunt legate între ele. Proiectele cuprinse în WP UCC sunt o selecție de proiecte înscrise în MASP și sunt supuse aceluiași abordări aplicabile oricăror altor proiecte detaliate în MASP. Programul de lucru UCC se bazează pe priorități pentru a planifica și gestiona dezvoltarea sistemelor electronice legate de UCC și actualizările regulate care trebuie luate în considerare .

Abordările posibile pentru implementarea noilor sisteme sunt:

- **Dezvoltare centrală** - Toate funcționalitățile sistemului sunt dezvoltate de DG TAXUD. Impact național Dezvoltarea centrală este de a dezvolta interfețe cu sistemul central.

- **Dezvoltare distribuită** – unele componente ale sistemului de susținere a instalațiilor sunt proiectate și dezvoltate de DG TAXUD. Funcționalitatea de bază (componentele naționale) trebuie implementată de statele membre. Specificațiile tehnice comune sunt furnizate de DG TAXUD.
- **Dezvoltare națională** – Statele membre trebuie să dezvolte toate funcționalitățile necesare în sistemele naționale. Funcționalitatea sistemului este convenită cu DG TAXUD.
- **Dezvoltare hibridă** - Se referă la dezvoltarea care oferă statelor membre să aleagă fie să utilizeze sistemul dezvoltat central și operat central, fie să dezvolte și să opereze unele dintre componente pe propriul domeniu național.

În urma principalelor procese de afaceri vamale, sistemele informaționale pot fi grupate:

- Sisteme pentru mediul tarifar: ITMS [Integrated Tariff Management System] (TARIC 3 [Tarif Intégré des Communautés) européennes], Cotă, Supraveghere, ECICS și SMS;
- Sisteme pentru operatori economici: EOS-EORI2 [Sistemul Operatorilor Economici Înregistrarea și Identificarea Operatorului Economic], EOS-AEO [Operator Economic Autorizat] și MRA, RSS, REX [Exportatori Înregistrați], Decizii Vamale, UUM&DS, GUM;
- Sisteme de control și management al riscului: CRMS [Customs Risk Management System], COPIS;
- AES/ECS [Sistem automatizat de export/Sistem de control al exportului];
- AIS [Sistem de import automat];
- Sisteme facilitatoare și suplimentare: CS/RD, CS/MIS;
- Datoria vamală, Distribuirea cărților pe conturile A și B;
- EU CSW (Ghișeul unic vamal);
- Alte sisteme (accize): EMCS [Accise Movement and Control System], SEED (UE).

4.3 Aplicații la nivel național

SVRM a început integrarea sistemelor existente prin ESB, dar trebuie făcute modificările necesare din cauza modificărilor legislative sau a noilor interfețe cu sistemele interne sau externe în viitor.

Automatizarea proceselor de afaceri de import este o dezvoltare națională, dar va interveni actualizarea sistemului ținând cont de noile dezvoltări de sistem și interfețe, de noile cerințe la nivel național, de schimbarea procedurilor legislative și a seturilor de date. Modificările în sistemul de procesare a declarațiilor vor afecta Sistemul de plată a veniturilor, Sistemul de management al garanțiilor și eventual

Sistemul de management al riscului, dacă noile zone sunt implicate în profilurile de risc. Modificările setului de date și ale formatelor vor afecta schimbul electronic cu sectorul comercial, sistemul de raportare, depozitul de date și interfețele cu sistemele externe.

Conform secțiunilor de mai sus, decizia este de a înlocui sistemul principal ISCS cu un sistem nou, deoarece sistemul este moștenit și are costuri uriașe de întreținere și o nouă dezvoltare riscantă. ESB va fi utilizat pentru a înlocui funcționalitate cu funcționalitate, așa cum va fi menționat în Documentele de arhitectură a întreprinderii.

Proiectul Național Single Window este și el unul dintre proiectele naționale, care încă nu face parte din cerințele UE, iar SVRM a luat decizia strategică de a continua implementarea proiectului în următorii patru ani.

5. Reinginerie de proces a sistemului informatic SVRM

5.1 Direcții Strategice Tehnologice

În ceea ce privește direcțiile tehnologice, forțele motrice ale SVRM către dezvoltarea, implementarea și menținerea unei tehnologii agile, deschise, reutilizabile și standardizate sunt:

- Furnizarea de servicii TIC sigure și de înaltă calitate beneficiarilor din Moldova care susțin politicile vamale și procesele administrative specifice SVRM;
- Asigurarea continuității operațiunilor și funcțiilor TIC din SVRM în caz de defecțiuni;
- Furnizarea de servicii de automatizare de birou și consiliere;
- Dezvoltarea și operarea infrastructurii care să permită interoperabilitatea între SVRM și UE, țările partenere și alte instituții din Moldova, precum și cu comunitatea de afaceri;
- Gestionată eficient instalarea și funcționarea echipamentelor și rețelelor aferente.

Renovarea tuturor echipamentelor TIC este o sarcină importantă pentru administrație, deoarece infrastructura tehnică va trebui să includă noile tehnologii moderne, care să răspundă noilor cerințe de sisteme TIC. Pentru a face acest lucru, este necesar să se creeze un plan strategic pe patru ani de actualizare a echipamentelor TIC, folosind principiul „ever-greening”, cu aceeași cantitate de înlocuire în fiecare an, asigurând astfel costuri fluide, constante, fără a suprasolicita bugetul. . Costurile pentru întreținerea hardware-ului de asemenea trebuie luate în considerare în planificarea echipamentelor TIC.

Expertiza tehnologică actuală pe care o deține SVRM rămâne fără incorporarea unor mărci diferite în schimbarea tehnologiei, ceea ce va avea un impact mare asupra costurilor de întreținere și eficacității serviciilor oferite. Aceasta este în principal pentru echipamentele de comunicații, servere, sisteme de operare și baze de date.

5.2 Centru de date și servere

În prezent, sistemul vamal de bază rulează într-un mediu centralizat. Este format din serverul central și serverele locale. Serverele de producție, inclusiv serverul central și serverele locale, garantează un nivel adecvat al funcționalității comerciale.

Prin această consolidare, SVRM realizează reconstrucția și raționalizarea semnificativă a centrului de date care oferă servicii bazate pe informații. Rezultatele acestei consolidări sunt economii de costuri și consum de energie, îmbunătățirea serviciului. Noua infrastructură TIC este mai rezistentă, fiabilă și mult mai bine echipată pentru a se recupera datele rapid în urma unor incidente majore cu întreruperi minime ale serviciului.

Având în vedere dezvoltarea noilor aplicații, SVRM ar trebui să continue pas cu pas cu procesul de centralizare a centrelor de date existente, având în vedere scalabilitatea și performanța, disponibilitatea și securitatea, eficiența energetică și întreținerea.

Având în vedere că cea mai mare parte a sistemelor informatice vamale funcționează 24/24-7/7, este importantă implementarea documentului strategic pentru continuitatea activității, precum și a planului pentru construirea centrului de recuperare în caz de dezastru.

5.3 Comunicații

5.3.1 LAN

Actualmente, toate locațiile SVRM sunt conectate într-o rețea LAN.

5.3.2 WAN

Toate locațiile SVRM sunt conectate prin WAN la departamentul SVRM ICT (centrul de date). Din punct de vedere al topologiei, rețeaua este configurată de tip stea, care conectează serverul central cu locațiile.

Pentru a satisface nevoile viitoare, atât capacitățile LAN, cât și WAN vor trebui extinse, pentru a permite un trafic crescut de date și un număr tot mai mare de aplicații, în conformitate cu cerințele DG TAXUD.

5.3.3 CCN/CSI

CCN/CSI (Common Communication Network/Common System Interface) furnizează o infrastructură de comunicații către DG TAXUD și tuturor administrațiilor vamale și/sau fiscale, pentru susținerea tuturor aplicațiilor din sectorul Vamal și Fiscal. DG TAXUD a implementat CCN2, o nouă infrastructură de interoperabilitate pentru a sprijini arhitectura orientată pe servicii SOA și pentru a asigura accesul independent de locație la servicii și servicii care sunt compatibile cu sistemele vamale existente. SVRM este conectat la platforma CCN/CSI ca viitor membru al Convenției de tranzit comun, SVRM trebuie să fie conectat la platforma CCN2, în funcție de sistemele particulare dezvoltate conform cerințelor de aderare la UE.

Resursele actuale ale rețelei pot fi considerate suficiente pentru furnizarea serviciilor existente aproape de nivelul acceptabil. Introducerea de noi servicii și răspunsul la cerințele tot mai mari ale utilizatorilor pentru conectivitate și disponibilitate nu au putut fi îndeplinite cu infrastructura de rețea actuală.

În zona de rețea SVRM trebuie să atingă următoarele obiective:

- **Disponibilitate** – furnizarea unui serviciu de rețea neîntrerupt, cu o lățime de bandă suficientă pentru a asigura munca de zi cu zi;
- **Securitate** – implementarea comunicațiilor securizate între birourile vamale cu separare clară a zonelor de rețea, acces la servicii, filtrare a traficului și prevenire a intruziunilor;
- **Gestionabilitate** – furnizarea de proceduri și instrumente necesare pentru a monitoriza și controla activitatea rețelei, utilizarea resurselor, modificările configurației și incidentele de securitate;
- **Eficacitate** – cunoștințele de expertiză ar trebui reutilizate pentru a eficientiza comunicarea.

5.4 Securitatea TIC SVRM

Securitatea TIC SVRM este definită în conformitate cu reglementările comune naționale privind securitatea datelor pentru instituțiile de stat și ar trebui revizuită la fiecare câțiva ani, acoperind următoarele subiecte cheie:

- Securitatea fizică a echipamentelor TIC;
- Securitate software și antivirus;
- Filtrarea conținutului rețelei/prevenirea intruziunilor;
- Acces de la distanță;
- Utilizarea dispozitivelor de transfer de date;
- Nivel de privilegii.

Se recomandă ca SVRM să ridice nivelul de securitate al sistemelor TIC în conformitate cu legislația și standardele internaționale. Este necesar să se ia măsuri tehnice și organizatorice adecvate, care să asigure prevenirea incidentelor, precum și prevenirea și minimizarea pagubelor din incidente care amenință exercitarea competenței și efectuarea activităților.

Este necesar ca SVRM să stabilească în perioada următoare documentele privind adoptarea sistemului de securitate TIC care să stabilească măsuri de protecție, principii, metode și proceduri pentru atingerea și menținerea unui nivel adecvat de securitate a sistemului în conformitate cu schimbările din mediu. și în sistemul TIC.

SVRM ar trebui să se conformeze noului Regulament UE privind protecția datelor (GDPR), care a intrat în vigoare la 25 mai 2018. GDPR este cea mai cuprinzătoare directivă privind protecția datelor pe care UE a adus-o la viață până acum; tratează multe aspecte ale problemei protecției datelor, la toate nivelurile, inclusiv măsuri organizatorice, noi poziții profesionale, definiții ale diferiților actori necesari în domeniu și, nu cel mai puțin important, potențialele măsuri impunătoare complicate care trebuie întreprinse acestui fapt împotriva persoanelor de rea credință din acel regulament

5.5 Periferice

SVRM a început reînnoirea posturilor de lucru, dar procesul trebuie să continue cu investiții semnificative în echipamente informatice periferice, având în vedere că în perioada de timp mai lungă nu au fost asigurate fonduri pentru înlocuirea și armonizarea echipamentelor.

La nivel de securitate, SVRM va asigura principiile și va îmbunătăți constant administrarea și întreținerea PC-ului prin implementarea:

- Antivirus;

- Criptare;
- Autentificare sigură;
- Agent de management.

Considerații tehnice pentru selectarea unei platforme hardware adecvate, se recomandă să se acopere următoarele:

- Volumele de tranzacții, rapoarte și statistici care sunt necesare zilnic/săptămânal/lunar. Acuratețea acestei analize volumetrice este fundamentală pentru determinarea scalabilității; de procesare și stocare (discuri, dimensiuni RAM, memorie CACHE), necesare procesării volumului tranzacțiilor;
- Compatibilitate cu arhitectura tehnică, principiile Sistemelor Deschise și standardele internaționale de calitate;
- Standarde operaționale de calitate;
- Flexibilitate, inclusiv ușurința de extindere, modernizare și îmbunătățiri.

5.6 Sisteme de operare

Se recomandă insistent alegerea unui sistem de operare unic pentru servere, minimizând astfel problemele legate de operarea și întreținerea și utilizarea expertizei personalului SVRM cu cele actuale, ceea ce va reduce costul de eficiență pentru întreținere.

5.7 Baze de date

Planul de lucru pentru Dezvoltarea și Utilizarea Sistemelor Electronice al Serviciului Vamal definește platforma de gestionare și arhivare a datelor prelucrate.

Platforma bazei de date ar trebui să ofere următoarele caracteristici:

- susține modelul de date relaționale;
- asigurarea integrității datelor;
- Valabilitate ridicată;
- suport tehnologie client-server;
- interfață standard pentru integrarea cu alte instrumente și pachete;

- asigurarea securității informațiilor la nivelul accesului la informații;
- capabilități standard de întreținere a bazei de date (backup-uri și monitorizare).

Planul de lucru pentru dezvoltarea și utilizarea sistemelor electronice al Serviciului Vamal adoptă o poziție în ceea ce privește platformele tehnologice și/sau produsele care urmează să fie utilizate pentru implementarea sistemelor. Se recomandă folosirea celui deja folosit, cu cele mai noi versiuni acolo unde este cazul.

5.8 Foaia de parcurs pentru strategia IT pentru SVRM

Implementarea strategiei IT SVRM este prezentată în detaliu în Anexa 2 (*Strategia IT CRSM 2024-2027 – Foaia de parcurs*), cele ce urmează fiind elementele cheie ale strategiei IT.

Activitățile incluse în foaia de parcurs ale strategiei IT au fost grupate în cinci niveluri diferite, fiecare reprezentând un obiectiv strategic specific:

- 1- Dezvoltarea unui CDPS moldovenesc modern, integrat și coerent;
- 2- Modernizarea SVRM (procesele de afaceri legate de UE și non-UE);
- 3- Susținerea digitalizării proceselor ;
- 4- Actualizarea documentelor informatice strategice, susținând cadrul legal și politicile de securitate;
- 5- Îmbunătățirea abilităților IT, stimularea și reținerea personalului IT.

În ceea ce privește dezvoltarea noului CDPS moldovenesc, au fost planificate trei etape diferite de implementare pentru perioada care a precedat aderarea Moldovei la UE. Activitățile enumerate în aceste faze vor asigura o adoptare treptată a sistemelor și procedurilor UE.

Ceea ce urmează este o listă a obiectivelor cheie care trebuie atinse în fiecare fază:

- **Etapa 1- Integrarea sistemelor ITMS ale UE.**

- **utilizarea** aceleiași rețele de comunicații utilizate în prezent pentru NCTS , și anume Common Communication Network (CCN) și Common System Interface (CSI) **pentru a face schimb de informații tarifare** între Comisia UE și Serviciul Vamal al Republicii Moldova;
- folosind aceleași coduri/documente UE, **menținând temporar tarifele moldovenești** . Continuarea utilizării regulilor și condițiilor naționale moldovenești (reglementările UE permit utilizarea temporară a măsurilor naționale pe toată perioada de tranziție). În acest fel, Moldova poate avea acces la informațiile vamale din UE și, în același timp, continuă să aplice taxele și măsurile vamale moldovenești.
- **Etapa 2 - Adaptarea sistemului/bazelor de date utilizate pentru operațiunile vamale la cerințele UE.**
  - coduri EORI;
  - REX;
  - reglementări AEO;
  - Module de sistem de management al riscului;
  - hotărâri vamale moldovenești;
  - Arhiva subiectelor înscrise, birouri vamale, antrepozite vamale etc.

Această fază implică o **migrare treptată a subsistemelor naționale moldovenești către standardele și modelele UE** . Această fază va fi finalizată prin încărcarea tuturor informațiilor în noul sistem, lăsând astfel sistemul anterior doar pentru operațiuni de import și export

- **Faza 3 - Integrare deplină cu sistemele UE și bazele de date ale UE:**
  - la aderarea Moldovei la UE, noul sistem va începe să acopere atât NCTS, cât și sistemul informațional de import-export;
  - sistemul informațional anterior a operațiunilor de import-export va fi, așadar, înlocuit (faza de întrerupere), întrucât noile module vor fi compatibile cu cele unionale, folosind modelul de date vamale UE (EUCDM) precum și regulile și condițiile prevăzute în Codul Vamal Unional (UCC).

Oricum, trebuie remarcat faptul că data reală a fiecărei activități aferente Fazei 3 ar putea fi modificată, în funcție de calendarul real de aderare a Republicii Moldova la UE.

6 . Organizarea și managementul TIC

Atingerea obiectivelor strategice IT și coordonarea cu planurile de afaceri vor fi îndeplinite de CRSM cu aplicarea în practică a organizației și metodologiilor IT. Având în vedere dimensiunea și complexitatea tuturor proiectelor IT, dependențele și relațiile cu sarcinile de afaceri și proceduri, este esențial ca CRSM să aplice astfel de metodologii, care acoperă aspecte variabile precum: Managementul Proiectului, Arhitectura, Managementul Serviciilor IT și Organizarea Proiectului. .

CRSM va planifica foarte atent implementarea tuturor proiectelor vamale electronice într-un anumit interval de timp pentru a implementa prioritățile și nevoile de afaceri convenite anterior, arhitectura IT și managementul proiectelor. În această relație CRSM va avea o viziune clară asupra metodologiei aplicate pentru a obține rezultatele proiectului în funcție de complexitatea și durata așteptată a proiectului în sine.

Cu o metodologie de management de proiect, CRSM va ajunge la dezvoltarea sistemelor informaționale vamale care să îndeplinească eficient obiectivele de afaceri, asigurând în același timp implementări de înaltă calitate și în timp, conform programului și în limitele resurselor planificate. Abordarea consecutivă aplicată de CRSM pentru construirea Arhitecturii Întreprise va avea ca rezultat aplicații software flexibile și modulare care se pot adapta mai ușor la schimbări. CRSM Enterprise Architecture (EA) este construită conform metodologiei și cadrul TOGAF (The Open Group Architecture Framework).

CRSM urmează să dezvolte sistemele informaționale conform standardelor internaționale, asigurând astfel interfețe le de viitor cu sistemele altor țări.

Modernizarea CRSM, noile tehnologii și utilizarea arhitecturii orientate către servicii conduc la sisteme informaționale mai complexe și la creșterea numărului de utilizatori. Acest factor acordă o atenție deosebită operațiunilor zilnice. Pentru a reduce acest risc, CRSM va aplica cea mai bună abordare pentru managementul serviciilor IT pentru asistența și furnizarea de servicii, inclusiv Service Desk, Gestionarea incidentelor, Gestionarea problemelor, Gestionarea configurației, Gestionarea schimbărilor și Gestionarea lansării.

Anexa 1: Strategia de interconectivitate și interoperabilitate

Scopul Anexei 1 este de a defini domeniul de aplicare al activităților de interconectivitate și interoperabilitate ale SVRM pentru îndeplinirea cerințelor de aderare la UE în domeniul IT vamal.

Anexa se bazează pe documentele strategice ale DG TAXUD, în principal Planul Strategic Multianual al Vamal Electronic pentru Vamă - Revizia 2019 MASP-C Rev. 2019 Versiunea 1.1.

Programul de lucru privind dezvoltarea și implementarea sistemelor electronice prevăzute în UCC a fost stabilit inițial în aprilie 2014 prin Decizia de punere în aplicare 2014/255/UE. Acesta a făcut obiectul unei prime revizuirii care îl înlocuiește prin Decizia 2016/578/UE. Aceasta a fost acum înlocuit de Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2151 a Comisiei, ca urmare a modificării articolului 278 din CDU. MASP și UCC WP sunt actualizate anual, iar relația dintre două documente duce la armonizarea lor în același timp. Emisiile și actualizările viitoare ale documentelor au impact semnificativ asupra acestei anexe, iar SVRM va face modificările necesare, ținând cont de progresele realizate la zi.

1. Interconectivitate

CCN/CSI și CCN2/CSI reprezintă o rețea închisă securizată, constând dintr-o serie de computere fizice – „gateway-uri”. CCN/CSI este construit astfel încât toate administrațiile naționale să utilizeze o metodă armonizată de acces la Comisia Europeană și la fiecare sistem de administrație națională, facilitând astfel schimbul de informații între administrațiile naționale.

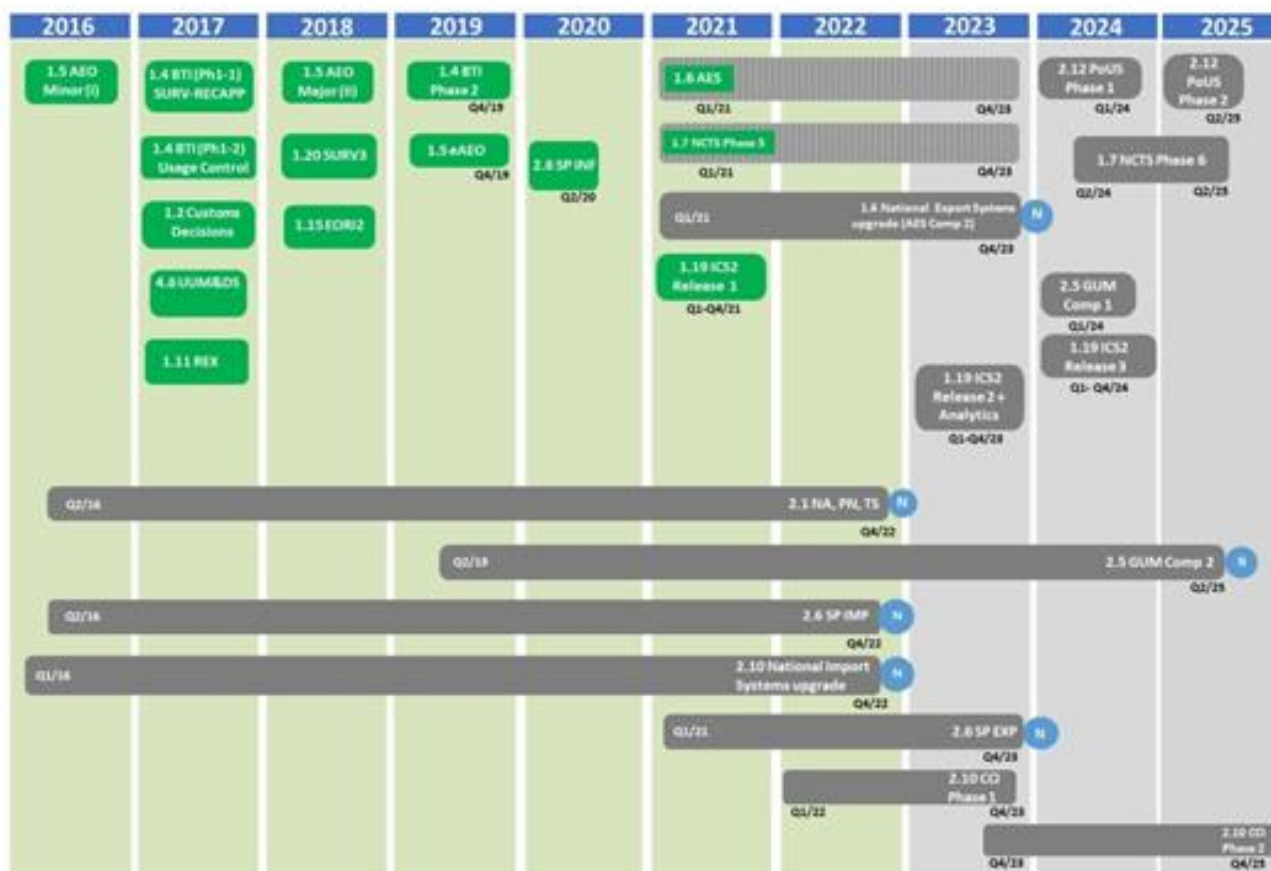
CCN 2 este o evoluție a arhitecturii și serviciilor actuale CCN, care va oferi un set complet de servicii cu valoare adăugată pentru a sprijini evoluția către noile dezvoltări de aplicații. CCN2 va fi livrat în mai multe versiuni pentru a minimiza riscurile. Prima versiune se concentrează pe activarea unui SOA și a securității și este în vigoare din 2023.

SVRM este conectat la producția CCN/CSI, în calitate de membru al Convenției privind procedura comună de tranzit. Tranziția la CCN2 va fi planificată în conformitate cu planurile și evoluțiile naționale.

2. Interoperabilitate

Ceea ce urmează este o listă de activități, așa cum sunt prevăzute de Programul de lucru al UCC, care definește proiectele și sistemele electronice care vizează armonizarea schimbului de informații, re-proiectarea proceselor vamale și vamale, eficacitatea și aplicarea uniformă și reducerea costurilor de conformitate, precum și oferind operatorilor economici o gamă largă de servicii vamale electronice, pentru a le permite să interacționeze în același mod cu autoritățile vamale ale oricărui stat membru.

Imaginea de mai jos conține cronologia fiecărei activități (din noiembrie 2023).

2.1 Sisteme pentru mediul tarifar - Sistem integrat de management al tarifelor

Principalele scopuri ale TARIC 3 sunt:

- să furnizeze statelor membre datele comunitare necesare (interpretare, integrare și codificare) pentru vămuirea automată;
- să ofere comunității de afaceri legislația actualizată tarifară și comercială aplicabilă la nivel comunitar, prin intermediul DDS.

Scopul Sistemului de Supraveghere este colectarea și transmiterea datelor din declarații preluate din declarațiile de către comercianții care doresc să importe sau să exporte anumite produse în/din afara Uniunii Europene.

Administrația MS este responsabilă pentru colectarea și transferul datelor, Comisia Europeană (DG TAXUD) este responsabilă pentru crearea și menținerea definițiilor de supraveghere în baza de date TARIC.

Scopul ECICS este de a asigura o clasificare consecventă și armonizată a produselor chimice în UE și de a ajuta autoritățile vamale să identifice produsele chimice.

Scopul EBTI este de a asigura emiterea corectă a tuturor ITO și de a avea o bază de date cu toate cererile și ITO-urile emise. Obligarea deținătorului să folosească în mod obligatoriu o referință ITO atunci când declară bunurile acoperite de aceasta.

Majoritatea părților sistemului integrat de management al tarifelor sunt evoluții naționale, iar planul de realizare a acestora va fi aliniat cu planurile naționale.

Programul de lucru include proiectul „Informații tarifare obligatorii (BTI) UCC”, iar principalele obiective ale acestuia sunt modernizarea sistemului transeuropean EBTI-3 existent și a sistemului de supraveghere 2 pentru a asigura alinierea sistemului EBTI-3 la cerințele și extinderea UCC a datelor declarației sub supraveghere. Proiectul va fi implementat în două etape. Prima fază oferă funcționalitatea de a primi setul de date privind declarația obligatorie UCC și de a îndeplini obligația de control al utilizării ITO pe baza noului set de date din declarația solicitată și alinierea la procesul de decizie vamală. A doua fază va implementa funcționalități suplimentare, forma electronică a cererii și deciziei ITO și va asigura comunicare electronică pentru operatorii economici. Proiectul UCC BTI va fi dezvoltat central, iar sistemul va funcționa în același mod.

Un alt proiect WP este „UCC Surveillance 3”, care este legat de o actualizare a sistemului Surveillance 2+ pentru a asigura alinierea acestuia la cerințele UCC, cum ar fi schimbul standard de informații prin tehnici electronice de prelucrare a datelor și stabilirea funcționalităților adecvate necesare pentru prelucrarea și analizarea setului complet de date de supraveghere obținut de la statele membre. Acest proiect va fi dezvoltat central, iar sistemul va funcționa în același mod.

2.2 Sisteme pentru principalele procese de afaceri

2.2.1 Noul sistem computerizat de tranzit (NCTS)

Republica Moldova este membră a Convenției privind procedura comună de tranzit. Procedura de tranzit comun oferă participanților la regimul vamal, posibilitatea de a transporta mărfuri între părțile contractante la convenție: UE, țările AELS, precum și Republica Turcia și Republica Macedonia de Nord, pe baza unei singure declarații electronice și a unei singure garanții pentru aceasta tranzacție, care sunt valabile pe toată durata operațiunilor de tranzit. NCTS automatizează această procedură și asigură un

control al mișcărilor în cadrul procedurii TIR în cadrul UE. Faza 5 NCTS include, în plus, prelucrarea datelor de siguranță și securitate la intrare și la ieșire.

2.2.2 Sistem automatizat de export

Obiectivul AES este de a se asigura că tranzacțiile de export începute într-un stat membru pot fi finalizate electronic într-un alt stat membru fără retrimiteră datelor. Aceasta include schimbul de mesaje electronice legate de diferitele etape ale operațiunilor între diferiți actori (vamă, comercianți și alte administrații guvernamentale).

Sistemul existent de control al exporturilor faza 2 (ECS 2) automatizează procedurile actuale de export și formalitățile de ieșire, inclusiv caracteristicile de siguranță și securitate și acoperă, de asemenea, depunerea electronică a declarațiilor.

AES este o îmbunătățire suplimentară a ECS 2 existent, cu îndeplinirea cerințelor UCC, acoperirea procedurilor simplificate, loturile de ieșire divizate și autorizarea centralizată pentru export. Dezvoltarea interfețelor armonizate cu alte sisteme (NCTS, EMCS) este, de asemenea, în domeniu. ECSS 2 este atât dezvoltat cât și operat într-un mod distribuit, pe baza specificațiilor care sunt create de DG TAXUD, această abordare va fi menținută pentru evoluția ECSP2 în UCC AES.

Proiectul din cadrul UCC WP constă din două componente:

- **Componenta 1** „AES transeuropean”: acoperă părțile care urmează să fie dezvoltate la nivel central și național;
- **Componenta 2** „Actualizarea sistemelor naționale de export”: acoperă adaptarea sistemelor naționale de export pentru implementarea elementelor naționale specifice legate de formalitățile de export și/sau de ieșire, care nu intră în domeniul de aplicare al domeniului comun.

2.2.3 Sistem automatizat de import

Obiectivul AIS este susținerea electronică a proceselor de import și, în principal, asigurarea faptului că operațiunile de import care încep într-un stat membru pot fi finalizate într-un alt stat membru fără retrimiteră acelorași informații. Aceasta include schimbul de mesaje electronice legate de diferitele etape ale operațiunilor între diferiți actori (vamă, comercianți și alte administrații guvernamentale).

Implementarea tuturor cerințelor privind procesele și datele care decurg din UCC se face în cadrul proiectului „Actualizarea sistemelor naționale de import UCC”. Proiectul se referă la domeniul național

de import care acoperă sistemele naționale de procesare a declarațiilor vamale, precum și alte sisteme precum contabilitatea națională și sistemele de plată.

2.2.4 Notificarea UCC privind sosirea, notificarea prezentării și stocarea temporară

Scopul acestui proiect este de a armoniza procesele și schimbul de date cu comerțul pentru Notificarea de sosire, Prezentarea mărfurilor (Notificare de prezentare) și Declarație pentru depozitare temporară, așa cum este descris în UCC în toate statele membre. Proiectul acoperă automatizarea proceselor și cerințelor de date pentru domeniul extern la nivel național.

2.2.5 Valoarea centralizată UCC pentru import

Acest proiect urmărește să permită plasarea mărfurilor sub un regim vamal folosind vămuirea centralizată, permițând operatorilor economici să își centralizeze activitatea din punct de vedere vamal. Prelucrarea declarației vamale și eliberarea fizică a mărfurilor ar trebui să fie coordonate între birourile vamale aferente. Se referă la un sistem transeuropean care conține componente dezvoltate la nivel central și național.

Proiectul „Valoarea centralizată pentru import UCC” va avea un impact mare asupra Sistemelor Naționale și va necesita modificări organizatorice și tehnice, ca urmare a ajustărilor sau modificărilor necesare în legislația națională, sau ca urmare a extinderii funcționalităților și introducerii de noi concepte. Prin urmare, implementarea proiectului va fi planificată cu mare atenție, luând în considerare dependențele și proiectele și sistemele legate.

2.2.6 Sistem de control al importului

Sistemul existent de control al importurilor faza 1 (ICS) automatizează formalitățile vamale privind intrarea mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii în ceea ce privește analiza riscului de siguranță și securitate.

Proiectul „UCC Import Control System upgrade” își propune să consolideze siguranța și securitatea lanțului de aprovizionare pentru toate modurile de transport și în special mărfurile transportate pe cale aeriană, prin îmbunătățirea calității datelor, a înregistrării datelor, a disponibilității datelor și a partajării

datelor în ceea ce privește rezumatul declarație de intrare și informații legate de risc și control. Proiectul va facilita, de asemenea, colaborarea între statele membre în procesul de analiză a riscurilor.

2.2.7 Dovada UCC a statutului de uniune (PoUS)

Proiectul urmărește să ofere un mijloc electronic de avizare și stocare a dovezilor privind statutul Uniunii al mărfurilor și să permită prezentarea dovezilor și validarea statutului mărfurilor atunci când mărfurile intră din nou pe teritoriul vamal al Uniunii. O funcționalitate suplimentară a sistemului va fi implementată pentru a oferi comercianților posibilitatea de a transmite datele PoUS.

Sfera de aplicare a proiectului și metoda de dezvoltare sunt în curs de desfășurare.

2.2.8 Fișe de informații UCC (INF) pentru proceduri speciale

Noul sistem central dezvoltat în cadrul acestui proiect va sprijini și eficientiza procesele de gestionare a datelor INF și manipularea electronică a datelor INF în domeniul Procedurilor Speciale. Beneficiile așteptate ale implementării Sistemului IT INF SP sunt o îmbunătățire a cooperării dintre statele membre, o eficiență sporită a monitorizării și controlului procedurilor speciale și o reducere a tranzacțiilor pe suport de hârtie.

Acesta este primul aspect pentru implementarea completă a procedurilor speciale aliniate la prevederile legale definite în CDU. Acest proiect va fi implementat cu realizarea serviciilor centrale de gestionare a informațiilor standardizate create la procedurile de perfecționare activă și pasivă.

2.2.9 Proceduri speciale UCC

Proiectul este a doua parte a implementării practice a Procedurilor Speciale UCC și constă în dezvoltări IT naționale pentru armonizarea procedurilor speciale și alinierea la prevederile UCC, legate de antrepozitul vamal, destinația finală, admiterea temporară, perfecționarea activă și pasivă. Acest proiect va fi implementat în două părți:

- **Componenta 1** — „Național SP EXP”: furnizează soluțiile electronice naționale necesare pentru activitățile legate de procedurile speciale legate de export;
- **Componenta 2** — „Național SP IMP”: furnizează soluțiile electronice naționale necesare pentru activitățile legate de procedurile speciale de import.

Ambele componente vor oferi beneficii statelor membre prin armonizarea abordării pentru procedurile speciale în UE și puncte clare în procesul în care starea mărfurilor se modifică și o soluție electronică pentru datele aferente.

Proiectul ar putea avea, de asemenea, un impact asupra sistemelor naționale/implementarea Sistemelor naționale aferente și ar necesita modificări organizaționale și tehnice.

2.2.10 UCC Guarantee Management (GUM)

Automatizarea proceselor de gestionare eficientă și eficace a diferitelor tipuri de garanții se află în sfera acestui proiect. Obiectivul proiectului este de a se asigura că datele garanțiilor utilizate pentru import și export care afectează mai mult de un stat membru trebuie să fie accesibile în format electronic statelor membre în care sunt depuse și acceptate declarațiile vamale. Sistemul de management al garanțiilor va permite înregistrarea, verificarea existenței și valabilității, precum și eliberarea garanțiilor individuale și globale valabile pe întreg teritoriul vamal al Uniunii (cu excepția Tranzitului).

Proiectul constă din două părți:

- **Componenta 1** – „GUM”: sistemul transeuropean va acoperi gestionarea garanțiilor globale care pot fi utilizate în mai multe state membre și monitorizarea sumei de referință pentru fiecare declarație vamală, declarație suplimentară sau o informație adecvată privind detaliile necesare pentru înregistrarea în conturi a datoriilor vamale existente pentru toate procedurile vamale prevăzute în Codul Vamal al Uniunii, cu excepția Tranzitului care este gestionat ca parte a proiectului NCTS
- **Componenta 2** — „Gestionarea garanțiilor naționale”: sistem dezvoltat la nivel național pentru gestionarea garanțiilor valabile într-un stat membru și schimbul de date între comercianți și autoritățile vamale.

Ambele componente ar putea avea, de asemenea, un impact asupra sistemelor naționale/implementarea Sistemelor naționale aferente și ar necesita modificări organizatorice și tehnice.

2.2.11 Proceduri speciale UCC

Prin acest proiect, va fi posibilă accelerarea, facilitarea și armonizarea tuturor procedurilor speciale în întreaga Uniune prin furnizarea de modele comune de procese de afaceri. SVRM din Moldova va implementa toate modificările UCC necesare pentru antrepozitul vamal, utilizarea finală, admiterea temporară, perfecționarea activă și pasivă.

Acest proiect este compus din două părți:

- **Partea 1** - „EXP Național SP”: furnizarea soluțiilor electronice cerute de SVRM pentru activitățile de proceduri speciale aferente exportului;
- **Partea 2** - „PMI Națională SP”: furnizarea soluțiilor electronice cerute de SVRM pentru activitățile de proceduri speciale legate de import.

Implementarea acestor două componente va avea loc prin dezvoltarea Sistemului **automat de export** și a **sistemului de import** .

2.2.12 Autorizare centralizată pentru import UCC (CCI)

Acest proiect urmărește să permită plasarea mărfurilor sub un regim vamal folosind vămuirea centralizată, permițând operatorilor economici să își centralizeze activitatea din punct de vedere vamal. Prelucrarea declarației vamale și eliberarea fizică a mărfurilor ar trebui să fie coordonate între birourile vamale aferente. Se referă la un sistem transeuropean care conține componente dezvoltate la nivel central și național.

Proiectul va fi implementat în două etape:

- **Etapa 1:** această fază va acoperi combinarea vămuirii centralizate cu declarațiile vamale standard și cu declarațiile vamale simplificate și declarațiile suplimentare respective (regularizarea unei declarații vamale simplificate). În plus , va acoperi plasarea mărfurilor sub următoarele regimuri vamale: punerea în liberă circulație, antrepozitul vamal, perfecționarea activă și utilizarea finală. În sfârșit, pentru tipul de mărfuri, această fază va acoperi toate tipurile de mărfuri, cu excepția produselor accizabile și a mărfurilor care fac obiectul măsurilor de politică agricolă comună;
- **Etapa 2:** această fază va acoperi tot ceea ce nu este acoperit de faza 1, și anume combinarea vămuirii centralizate cu declarațiile vamale printr-o înscriere în evidența declarantului și

declarațiile suplimentare respective, declarațiile suplimentare care regularizează mai mult de o declarație vamală simplificată, plasarea a mărfurilor aflate în regim de admitere temporară și a mărfurilor accizabile și a mărfurilor care fac obiectul măsurilor de politică agricolă comună.

2.3 Sistemele Operatorilor Economici

2.3.1 Înregistrarea și identificarea operatorilor economici (EORI)

Scopul numărului EORI este de a avea un cod unic de identificare care ar trebui să fie recunoscut de toate autoritățile vamale comunitare. Sistemul informatic EORI permite gestionarea centralizată a datelor de identificare și înregistrare a Operatorilor Economici, stocarea datelor la nivel central, replicarea acestora în statele membre și furnizarea de servicii online pentru consultare. Sistemul a fost implementat ca „dezvoltare hibridă”.

Proiectul EORI își propune să actualizeze sistemul existent EOS/EORI și serviciul web EOS pentru a implementa toate modificările legale necesare.

2.3.2 Operatori Economici Autorizați (AEO)

Conceptul de Operatori Economici Autorizați (AEO) a fost introdus prin modificările de securitate aduse legislației comunitare. Sistemul informatic AEO permite autorităților vamale competente ale statelor membre să gestioneze central cererile AEO, de la acceptare până la respingere sau eliberarea autorizației AEO, întregul ciclu de viață al acestora, inclusiv suspendarea, revocarea, retragerea suspendării, anularea revocării, suspendarea revocării, revocare suspendare retragere și reevaluare.

Obiectivul proiectului „Upgrade Operatorii Economici Autorizați (AEO) UCC” este îmbunătățirea proceselor de afaceri legate de cererile și autorizațiile AEO având în vedere modificările prevederilor legale ale UCC.

2.3.3 Sistemul Exportatorilor Înregistrați (REX)

Obiectivul sistemului Exportatorilor Înregistrați este de a pune la dispoziție informații actualizate și complete cu privire la exportatorii înregistrați stabiliți în țări terțe implicați în exportul de mărfuri către UE care beneficiază de tarife preferențiale bazate pe respectarea regulilor de origine aplicabile.

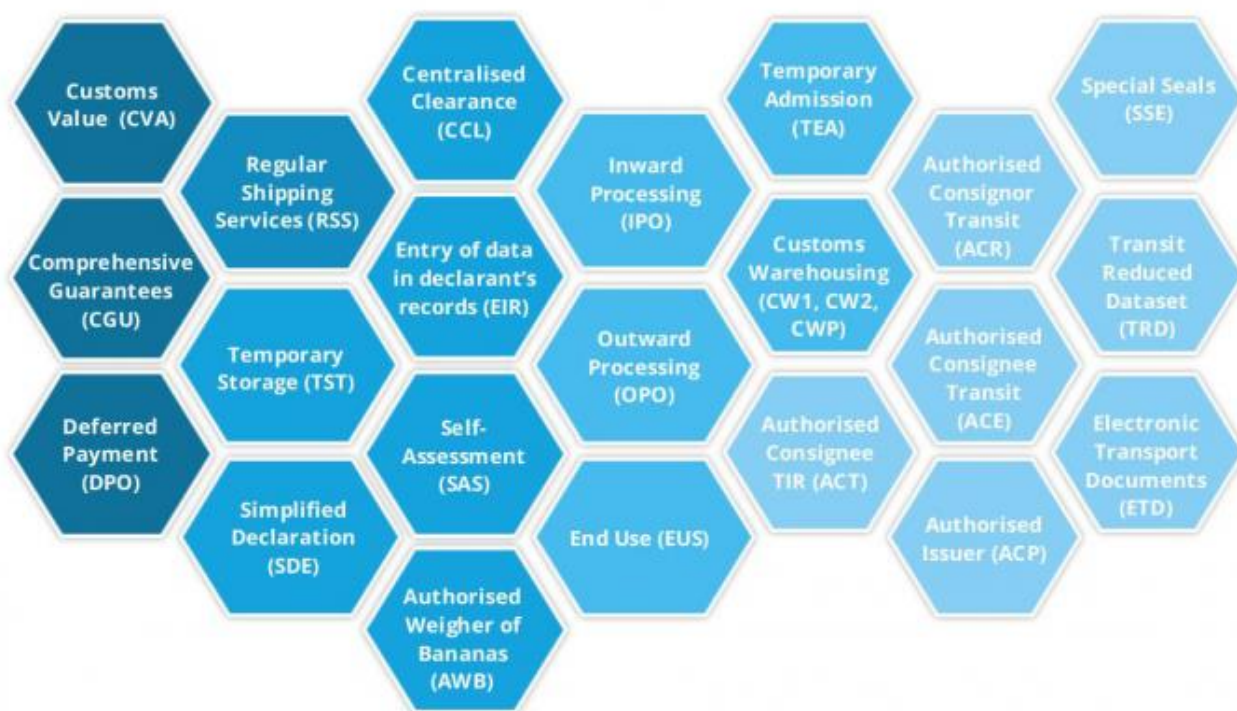
Statele membre interacționează cu REX trimițând toate modificările autorizațiilor REX locale și obținând autorizații REX de la statele membre UE, țările beneficiare și alte țări partenere din sistemul UE.

Exportatorii înregistrați se află într-o singură bază de date centrală și există posibilitatea ca Sistemele Naționale de Declarații Vamale să verifice automat numerele REX din declarații față de acea bază de date centrală.

2.3.4 Sistemul de decizie vamal

Proiectul urmărește armonizarea proceselor legate de cererea de decizie vamală, luarea deciziilor și gestionarea deciziilor prin standardizarea și gestionarea electronică a datelor de cerere și de decizie/autorizare în întreaga Uniune. Proiectul se referă la deciziile naționale și ale mai multor state membre definite de CDU și acoperă componentele sistemului dezvoltate central la nivelul Uniunii și integrarea cu componentele naționale, în cazul în care statele membre au optat pentru aceasta. Acest sistem transeuropean facilitează consultările în timpul perioadei de luare a deciziilor și gestionarea procesului de autorizare.

CDS gestionează 22 de tipuri de aplicații/autorizări (vezi imaginea de mai jos). Toate celelalte cereri pentru o decizie vamală nu intră în domeniul de aplicare al CDS și trebuie făcute în afara sistemului.

2.3.5 Gestionarea uniformă a utilizatorilor și semnătura digitală (UUM&DS)

Sistemul UUM&DS permite comercianților să acceseze noi servicii la nivelul UE, inclusiv servicii centrale, în conformitate cu politicile de securitate, prevederile legale și responsabilitățile operaționale. Managementul Uniform Utilizatorilor și Semnătura Digitală este integrat în portalurile sistemelor în cauză și include suport pentru gestionarea identității, accesului și utilizatorilor în conformitate cu politicile de securitate necesare.

2.4 Sisteme de control și management al riscului

2.4.1 Sistemul de management al riscului vamal (CRMS)

Scopul final al CRMS2 este de a oferi o platformă integrată și performantă ofițerilor vamali UE din toate statele membre pentru a face schimb de informații cu ușurință, rapiditate și siguranță despre potențiale riscuri și astfel să poată lua măsurile necesare. Aplicația CRMS2 va oferi suport pentru colaborarea între birourile vamale ale MS și cu Comisia Europeană cu privire la riscurile potențiale sau reale și va înlocui sistemul actual CRMS1.

2.4.2 Sistemul de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală (COPIS)

Sistemul COPIS (dezvoltat central) a fost implementat în producție la 01.01.2014, având ca scop sporirea protecției drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) prin îmbunătățirea cooperării și schimbului de informații între titularii de drepturi și administrațiile vamale ale statelor membre și între toate birourile vamale ale statelor membre. DOMNIȘOARĂ. Sistemul este accesibil de către toate statele membre, simplificând și reducând astfel volumul de muncă al administrațiilor vamale și al Comisiei Europene.

2.5 Sisteme de accize

În prezent, atribuțiile care țin de sectorul accizelor sunt împărțite între administrația vamală și cea fiscală din Moldova. Atunci când există o decizie la nivel național cu privire la întreaga gestiune a activităților de accize, inclusiv a celor care se desfășoară în țară, această secțiune trebuie actualizată.

2.5.1 Sistemul de control al mișcării accizelor (EMCS)

EMCS (Excise Movement and Control System) este sistemul computerizat de monitorizare a circulației produselor accizabile în regim de suspendare a accizelor în interiorul UE, adică pentru care nu au fost încă plătite accize. Sistemul a fost implementat în etape, iar principalele funcționalități sunt: monitorizarea electronică a mișcărilor produselor accizabile în regim de suspendare a accizelor; transmiterea automată a informațiilor privind circulația de către expeditori către destinatari, respectiv prin intermediul autorităților competente; schimbul automat de mesaje între operatorii economici și administrațiile statelor membre pentru raportarea situațiilor excepționale, automatizarea cererilor de informații și răspunsuri și schimburi obligatorii și opționale de date, integrate cu procesele și datele sistemului de control al mișcării.

Viziunea pe termen lung și sincronizarea și transparența dintre toate părțile implicate în proiectul EMCS sunt prezentate în Master Planul proiectului.

2.5.2 Sistemul de schimb de date privind accizele (SEED) ¹

Platforma SEED este formată din SEED centrală și aplicațiile SEED naționale. SEED-ul central se află în Domeniul Comun și oferă servicii de management și diseminare a informațiilor de înregistrare a Operatorilor Economici și a datelor de referință EMCS.

SEED național se află în Domeniul Național și permite oglindirea depozitului central SEED al operatorilor economici și a datelor de referință EMCS la nivel național. SEED național oferă interfețe adecvate pentru accesarea acestor date la nivel național.

Registrul SEED oferă mijloacele pentru menținerea stării și istoricului depozitarilor autorizați, destinatarilor înregistrați, expeditorilor înregistrați, antrepozitelor fiscale și destinatarilor temporari. SEED menține starea și istoricul categoriilor și produselor accizelor și lista codurilor comune relevante pentru activitatea de accize.

---

¹Vă rugăm să rețineți că acest acronim nu se referă la SEED (schimbul sistematic de date electronice) care este utilizat în cadrul CEFTA.